

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S med henblik på udlån til håndværk og mindre industri.

(Fremsat 3/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arne Jensen (S):

Lovforslag nr. L 7 har ganske tæt forbindelse til det foregående forslag, nr. L 6, og hvad angår de mere generelle erhvervspolitiske bemærkninger, skal jeg henvise til dette forslags forhandling.

Vi har fra socialdemokratiets side svært ved at se den store nyskabelse i dette forslag, men vi kan dog tilslutte os, at man forhøjer det samlede bidrag til industri og håndværk. Vi har også svært ved at få øje på det fornuftige i, at man med forslaget afvikler den store ekspertise, der på dette område er til rådighed i egnsudviklingsdirektoratet i Silkeborg.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at ordningen med lån til mindre håndværk og industri, der jo specielt er beregnet på de små og mellemstore virksomheder for iværksættere, fortsat bør administreres under egnsudviklingsdirektoratet, så den erfaring og de videregående samfundshensyn, der har været praktiseret her igennem en årrække, kan bevares og videreføres.

Vi er i socialdemokratiet som sagt enige i, at det statslige indskud bør øges, men vi henviser til vores eget tidligere fremsatte forslag

om øget indskud, bl.a. til en nødvendig forøgelse af de ganske samfundsnyttige EM-låneordninger.

Vi finder, det er en dårlig idé at nedlægge håndværkerlåneordningen i Silkeborg og erstatte den med tilskud til det private og af det større erhvervsliv styrede Finansieringsinstitut for Industri og Håndværk. Regeringens hovedargument for denne flytning er jo, at Håndværksrådet har sagt ja. For det første tror jeg nok, Håndværksrådet har valgt det mindste af to onder under en trussel om gradvis nedskæring af lånemulighederne i det hele taget. For det andet er det i hvert fald ikke sket med støtte fra Håndværksrådets repræsentanter i det rådgivende udvalg, det udvalg, der styrer den nuværende ordning.

Vi vil under udvalgsarbejdet søge yderligere afklaring af disse forhold, og jeg må desværre fra socialdemokratiet erklære et vist forbehold over for forslaget, men afventer i øvrigt det videre udvalgsarbejde.

Flemming Hansen (KF):

Lovforslaget om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk tilsigter en flytning af den låneordning for håndværk og mindre industri, som hidtil har været administreret i direktoratet for egnsudvikling, over i det private Finansieringsinstitut for Industri og Håndværk. Samtidig tilsigter lovforslaget, at statens årlige rammetilsgn ikke længere skal være 100 mill. kr. pr. år, men derimod være et beløb over en 10-årig periode på i alt 150 mill. kr. for derefter at bortfalde.

Denne omlægning har været drøftet med de mindre erhvervsvirksomheders organisationer, der har anbefalet, at der fortsat tilbydes lån til en rente, der er lavere end markedrenten, men en rente, som følger bevægelserne på rentemarkedet, samt at låneordningen overføres til et privat finansieringsinstitut, nemlig Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, der samtidig tilvejebringer hovedparten af den kapital og hele risikoen for eventuelle tab på disse lån.

Lovforslaget er også et led i regeringens moderniseringsprogram og tilsigter samtidig at lette adgangen for optagelse af lån for mindre og mellemstore virksomheder.

Jeg må endnu en gang slå fast, hvor vigtige de små og mellemstore virksomheder er

[Flemming Hansen]

for det danske samfund. De er den underkov i det danske erhvervsliv, som skaber den dynamik, som er så karakteristisk for virksomhedernes evne herhjemme til at omstille sig i takt med udviklingen.

I den forbindelse er det glædeligt at kunne referere til de udtalelser, som direktør Olav Grue fra Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk kom med så sent som i denne uge, og jeg skal i den forbindelse citere Berlingske Tidende den 9. i denne uge, hvor man siger:

»Dansk industri og håndværk foretager i øjeblikket investeringer i et hidtil uset omfang.

Alene i årets tredje kvartal modtog Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk låneansøgninger på et samlet beløb på 680 mill. kr. mod 320 mill. kr. i samme kvartal sidste år.

»Antallet af låneansøgninger er imidlertid nogenlunde konstant, hvorfor vi kan konkludere, at virksomhederne nu er i gang med betydelig større investeringer end i starten af opvinget.«

Vi er meget glade for industriministerens initiativ i forbindelse med dette lovforslag, og jeg skal på mit partis vegne tilsige en positiv behandling i udvalget.

Skrumsager Skau (V):

Venstres ordfører i denne sag, hr. Svend Heiselberg, kan desværre ikke være til stede, hvorfor jeg på hans vegne vil forelægge venstres synspunkter.

Det er meget vigtigt fortsat at kunne yde håndværk og de mindre industrier billige lån til anlægsinvesteringer i forbindelse med etablering, udbygning og modernisering. Dette forslag indebærer fortsat støtte, men tilpasset de nuværende forhold, dvs. forenklinger af administrationen og decentralisering for at lette låneproceduren, samtidig med at det hele lægges over i FIH-regie. Desuden er ideen bag forslaget, at ordningen fremover skal være selvfinansierende, efter at staten i de næste ti år overfører rentefrie indskud til fonden.

Venstre er fortsat indstillet på at yde særlige lån til håndværk og mindre industrier, som har svært ved at rejse kapital til etablering osv., fordi de i høj grad er med til at skabe arbejdspladser, især i lokalsamfunde-

ne, således at udviklingen dér kan fremmes til fordel for den lokale trivsel, og det er jo ikke bare i landdistrikter. Denne udvikling skal også bakkes op ved hjælp af det teknologiske udviklingsprogram, som jo både vedrører teknik, viden og uddannelse.

Det har også stor betydning for venstre, at fonden efter en 10 års periode bliver selvfinansierende og dermed uafhængig af de årlige rentefri statsindskud, og at administrationen forenkles.

Venstre kan derfor tilsige forslaget en velvillig udvalgsbehandling.

Rahbæk Møller (SF):

Forslaget indeholder to hovedelementer. Det ene går ud på at flytte administrationen fra direktoratet for egnsudvikling til Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S. Det er privatisering for privatiseringens egen skyld. Det betyder tab af ekspertise i direktoratet, og det betyder, at erhvervslivet i endnu større udstrækning skal til at administrere tilskud til sig selv. Denne side af sagen er vi entydigt imod.

Den anden del af forslaget går ud på at omdanne låneordningen til en fond. Her er vi langt mere åbne. Der kan være gode grunde hertil – det kan være ærligere at gøre det på denne måde.

Men når nu hele loven er oppe til revision, så vil jeg stille det spørgsmål: hvilken fornuft er der egentlig i at yde billige skatteyderfinansierede lån til virksomheder, blot fordi de er små? Ville det ikke være fornuftigere at bruge disse midler langt mere direkte til at hjælpe folk i gang i en iværksætterfase? Det er jo langt fra alle små virksomheder, der også er iværksættere. Som bekendt skal vi senere diskutere et SF-forslag om netop iværksætterpolitik, og jeg kunne forestille mig disse midler brugt f.eks. til lån til kommuner til bygning af iværksættercentre. Jeg kunne forestille mig dem brugt som lån til folk i den kritiske fase, når de netop har fået fodfæste og skal forlade et iværksættercenter og etablere sig. Det er blot to eksempler, men helt generelt: var det ikke mere fornuftigt at bruge disse midler til folk i en reel iværksætterfase end at bruge dem generelt til virksomheder, der bare tilfældigvis er små og ikke store?

Larsen-Ledet (RV):

I den radikale folketingsgruppe er vi af den opfattelse, at det er et fornuftigt forslag, der ligger på bordet her. Det er overordentlig vigtigt, at vi skaber gode vilkår for håndværk og mindre industrivirksomheder. Vi har jo i praksis set i svære tider, hvordan de har haft en betydelig fleksibilitet og en omstillingsevne. Derfor er de ændringer, det foreliggende forslag indebærer, efter vores opfattelse et lille skridt i den rigtige retning.

Addi Andersen (CD):

Dette lovforslag kan CD fuldt ud tilslutte sig. Vi ved alle, hvor vanskelige økonomiske betingelser mange af vore mindre virksomheder arbejder under, og selv om lysten til at foretage investeringer til etablering, udbygning og modernisering er til stede, vil mange vige tilbage for det på grund af den økonomiske risiko, der er forbundet hermed. Samtidig kan ydelsen af disse lån være med til at fremme beskæftigelsen, hvilket vi alle kun kan være interesserede i.

CD vil gøre sit til, at forslaget får en positiv udvalgsbehandling.

Dohrmann (FP):

Når man hører regeringspartierne ordførere, kunne man næsten få den opfattelse, at de betragter sig selv som en slags julemænd, der deler gaver ud, men sandheden om hver eneste støtteordning, man foreslår f.eks. til erhvervslivet, er, at det, erhvervslivet modtager i støtte, skal betales af erhvervslivet selv, og det vil med andre ord sige, at man stjæler fra nogle og giver til andre. Nogle er heldige og får et tilskud, andre er uheldige og er dermed dårligere stillet, også langt dårligere stillet, end de ville have været, hvis der ikke havde været en tilskudsordning.

Jeg troede egentlig, at den nuværende regering var modstander af alle den slags ting; det var den i hvert fald, dengang den var i opposition. Da hørte vi f.eks. tit de konservative kritisere den slags ordninger. Det er igen det med, at man siger ét, når man er i opposition; men når man så sidder med magten, gør man noget helt andet.

Det, regeringen skulle gøre i stedet for at komme med den slags julemandsideer, var selvfølgelig at sørge for, at både omkostningsniveauet og skatterne blev sænket, og at

man fik ryddet op i bureaukratiet, så folk, der havde lyst til at sætte noget i gang, havde mulighed for det, i stedet for at de skal løbe panden mod en mur, fordi det hele er så bureaukratisk, at ingen kan overskue det.

Vi kan selvfølgelig ikke medvirke til dette forslag, og vi håber heller ikke, at nogen af erhvervslivets folk falder for de falske toner om hjælp til erhvervslivet, og hvad pokker der ellers bliver sagt, for dette går i bund og grund ud på at stjæle fra nogle og give til andre – og ikke andet.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Det er vel egentlig ikke så underligt, at dette forslag handler om at stjæle fra nogle og give til andre. Det handler det meste af det, vi laver herinde, jo om.

Jeg vil sige, at den del af forslaget, der drejer sig om at afvikle HMI-ordningen, er vi positivt indstillet over for. Men det er jo et lidt pudsigt forslag, for så vidt jeg kan se, må det betyde en større nettosubsidieværdi for dem, der kan benytte sig af HMI-ordningen, at man fjerner en låneramme på 100 mill. kr. og så stopper 25 mill. kr. i direkte tilskud ind i det fremkomne hul, og derfor vil vores endelige stilling til dette forslag også afhænge af de besvarelser, vi får i udvalget.

Forslaget her er jo også beregnet på at få skabt det hul, jeg talte om tidligere under forslaget om egnsudviklingsstøtten, som man kan stoppe tilskuddene til ny teknologi ned i. Det handler om en kosmetisk behandling af finansloven, idet man siger, at nu har vi sparet 75 mill. kr. Staten har ikke sparet 75 mill. kr. ved dette her. Den lader være med at låne 100 mill. kr. ud og giver i stedet 25 mill. kr. i tilskud, men den har ikke sparet 75 mill. kr. Det er klart, at hvis man kun ser snævert på 1985-budgettet, kan man stille tallene op, så det ligner en besparelse, men man får jo ikke noget tilbage af de tilskud, man har givet, mens man af lånene får en vis tilbagebetaling i løbet af årene – ikke den fulde, men dog en vis.

Ud over det synes jeg, forslaget er interessant, fordi regeringens holdning – i hvert tilfælde på det ideologiske plan – til erhvervsstøtteordninger stadig væk er, at man skal have dem afviklet. Det har ligget noget tungt med at få det til at fungere i praksis, og disse to forslag er faktisk de eneste, som – det på-

[Anne Grete Holmsgård]

står man i hvert tilfælde – indeholder en afvikling. Om de så gør det, er en anden sag.

Og så er det trods alt interessant at se, at dér hvor man afvikler, er over for håndværk og mindre industri, og det er egnsudviklingsstøtten. Det er ikke de store, tunge skatteordninger, som hovedsagelig kommer den større industri til gode. I hvert tilfælde er det dem, der har de bedste muligheder for at udnytte ordningerne ved at lave økonomiske transaktioner. Det er heller ikke de andre tunge ordninger, nemlig skibskrediten og K-låneordningen. Om dem har man sagt: dem udhuler rentefaldet. Men rentefaldet udhuler ikke de ordninger mere, end det udhuler de andre ordninger, der også er rentestøtteordninger, og det er trods alt interessant, at en konservativ minister i den grad har valgt udelukkende at vende sig mod håndværk og mindre industri og slå ned på dem. Jeg kan ikke forestille mig andet, end at det på en eller anden måde må give nogle problemer for en konservativ minister, for alle vælgerne kommer vel næppe fra de kredse, der synes godt om den store industri, der kommer nok også nogle fra de andre områder.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan tilslutte sig det foreliggende forslag, men vi er da meget indstillet på i udvalget at se nærmere på, hvordan pengene skal anvendes, og jeg tror da, at den diskussion, man nu har haft om forslaget, kan resultere i et forslag, der bliver til gavn også for – og det er kristeligt folkeparti især indstillet på – håndværk og mindre industri. Jeg tror ikke, der er nogen, der har tanker om, at ordningen absolut skal udnyttes af de store, og vi kan vel ved lejlighed stille nogle spørgsmål i udvalget, der kan belyse dette.

Jeg vil også gerne stille ministeren et spørgsmål med hensyn til butikshandelen. Vi har mange mindre butikker, som har det svært økonomisk, og som også kan trænge til hjælp. Er der nogen mulighed for, måske ved ændringer i andre sammenhænge, at tilgode-se denne gruppe?

Vi finder det altså meget væsentligt, at man virkelig tilgodeser de mindre virksomheder. Jeg synes også, det lød interessant med SFs iværksætterpolitik. Vi er jo alle sammen interesseret i, at unge og yngre får mulighed

for at starte noget, der senere kan udvikle sig, så vi er meget positive over for dette.

Vi håber på en god udvalgsbehandling.

Industriministeren (Stetter):

Jeg takker for modtagelsen af dette forslag. Jeg må bedømme situationen sådan, at vi har mulighed for at få et temmelig bredt flertal bag dette forslag.

Jeg kan sige til hr. Arne Jensen, at Håndværksrådet er jo repræsenteret i Finansieringsinstituttets ledende organer. Jeg går ud fra, at Håndværksrådet har sagt ja til denne ordning, fordi de ser, at det er en modernisering og en lettelse for håndværkere og mindre industrivirksomheder, at de kun skal gå ét sted hen, når det drejer sig om finansiering af deres faste investeringer. Jeg må også hævde, at forslaget her giver en større effekt end den ordning, vi hidtil har arbejdet efter.

Jeg kan sige til hr. Rahbæk Møller, at det er da meningen, at iværksættere også kan søge finansiel assistance i Finansieringsinstituttet. I øvrigt er det således, at fornyelse også finder sted i håndværk og mindre industri, og det er derfor fortsat nyttigt at give dem en håndsrækning.

Hr. Dohrmann må have misforstået et eller andet, for der er jo tale om lån, der skal afdrages og forrentes, og som kommer tilbage i Finansieringsinstituttets kasse so oder so, ligesom det er således, at Finansieringsinstituttet selv skal bære de tab, der måtte komme på grund af nødlidende lån.

Jeg bemærkede, at hr. Arne Jensen under det foregående punkt på dagsordenen udtrykte håb om, at der fortsat kunne være en bred tilslutning og et bredt flertal bag både egnsudviklingsloven og håndværkerlovgivningen også i den form, vi har foreslået her. Jeg deler dette håb, og jeg udtrykker forventning om, at udvalgsarbejdet vil vise, at der stadig er bred tilslutning til disse ordninger, som tager sigte på at støtte små og mellemstore virksomheder.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Der var lige en enkelt ting, jeg glemte i mit indlæg før, så om ikke andet så af hensyn til de grønne hæfter vil jeg godt sige, at VS under alle omstændigheder er mod den del af konstruktionen, der betyder, at man

[Anne Grete Holmsgård]

overlader flere af egnsudviklingsdirektoratets beføjelser til Finansieringsinstituttet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Nordisk Råd (10/10 84):

Udtræder: Kaj Poulsen (S)

Ny stedf. for Dorte Bennedsen (S):

Svend Jakobsen (S)

Udvalget angående videnskabelig forskning (10/10 84):

Udtræder: Søgaard (S)

Ny stedf.: Hanne Andersen (S)

Det energipolitiske udvalg (11/10 84):

Udtræder: Margrete Auken (SF)

Ny stedf.: Birgitte Husmark (SF)

Miljø- og planlægningsudvalget (11/10 84):

Udtræder: Margrete Auken (SF)

Nyt medl.: Birgitte Husmark (SF)

Udvalget om offentlige arbejder (11/10 84):

Udtræder: Margrete Auken (SF)

Ny stedf.: Birgitte Husmark (SF)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 16. oktober 1984 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.34
